

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Διερεύνηση της παρούσας κατάστασης και προοπτικών ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων στον χώρο της υγείας

Διπλωματική Εργασία της
Καλλίνου Ειρήνης
mai19023

Επιβλέπων Καθηγητής: Στειακάκης Εμμανουήλ

Εισαγωγή

- Τα συστήματα υγείας εκμεταλλεύονται την ενσωμάτωση των ΤΠΕ προκειμένου να βελτιώσουν τις υπηρεσίες τους και να μειώσουν τα οικονομικά κόστη.
- Για να εκμεταλλευτούν αυτές τις ψηφιακές λύσεις και υπηρεσίες, οι άνθρωποι πρέπει να τις κατανοήσουν και να γνωρίζουν πώς να τις χρησιμοποιήσουν.
- Έτσι, δημιουργείται η ανάγκη για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων από κάθε είδους επαγγελματία υγείας.
- Η δεξιότητα είναι ένα σύνολο από επιτεύγματα, γνώσεις και προσωπικά χαρακτηριστικά τα οποία καθιστούν ένα άτομο ικανό να απασχοληθεί και να επιτυγχάνει.
- Η ανάγκη για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων από τους επαγγελματίες υγείας έχει αναγνωριστεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και πολλές πρωτοβουλίες τη λαμβάνουν υπόψη.
- Σημειώνεται απουσία ερευνών αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση των ψηφιακών δεξιοτήτων των επαγγελματιών υγείας στην Ελλάδα.

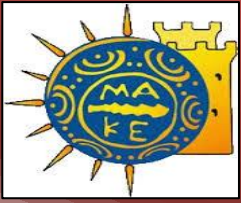
Ψηφιακή υγεία

- Αφορά επαγγελματίες υγείας και ασθενείς.
- Περιλαμβάνει εφαρμογές και μέσα με επίκεντρο το διαδίκτυο για τη βελτίωση του ιατρικού περιεχομένου, του εμπορίου και της εξυπηρέτησης.
- Περιλαμβάνει ένα ευρύ σύνολο επιστημονικών εννοιών και τεχνολογιών.
- Οι τεράστιες επενδύσεις της υποδηλώνουν το αυξημένο ενδιαφέρον για ψηφιακό μετασχηματισμό.
- Δεν υπάρχει αξιόπιστος μηχανισμός για τον εντοπισμό λύσεων ψηφιακής υγείας.
- Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να αναπτύξουν ψηφιακές δεξιότητες.

Ψηφιακές δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα

Βασικές δεξιότητες	Συναφείς δεξιότητες
Τεχνικές δεξιότητες	Ηθική συνείδηση
Διαχείριση πληροφοριών	Πολιτιστική συνείδηση
Επικοινωνία	Ευκαμψία
Συνεργασία	Αυτό-κατεύθυνση
Δημιουργικότητα	Δια βίου μάθηση
Κριτική σκέψη	
Επίλυση προβλημάτων	

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της υφιστάμενης κατάστασης των ψηφιακών δεξιοτήτων των επαγγελματιών υγείας, καθώς και των απόψεών τους για τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων τους.

Ερευνητικά ερωτήματα

1. Σε ποιο βαθμό κατέχουν οι επαγγελματίες υγείας βασικές ψηφιακές δεξιότητες;
2. Σε ποιο βαθμό κατέχουν οι επαγγελματίες υγείας συναφείς ψηφιακές δεξιότητες;
3. Ποια είναι η πηγή από την οποία οι επαγγελματίες υγείας βοηθιούνται περισσότερο για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων τους;
4. Ποιες αλλαγές πιστεύουν οι επαγγελματίες υγείας ότι πρέπει να γίνουν για ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων;
5. Ποιες αλλαγές πιστεύουν οι επαγγελματίες υγείας ότι πρέπει να γίνουν για να αξιοποιηθούν οι ψηφιακές δεξιότητες στο χώρο εργασίας;

Μεθοδολογία

- **Είδος έρευνας:** Πρωτογενής περιγραφική ποσοτική έρευνα.
- **Ερευνητικό εργαλείο:** Δομημένο ερωτηματολόγιο.
- **Δείγμα:** 80 επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στο Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου».
- **Συλλογή δεδομένων:** Κατασκευή του ερωτηματολογίου με Google Forms και διαμοιρασμός μέσω email.
- **Ανάλυση δεδομένων:** Περιγραφική και επαγωγική στατιστική ανάλυση στο IBM SPSS Statistics Version 23.

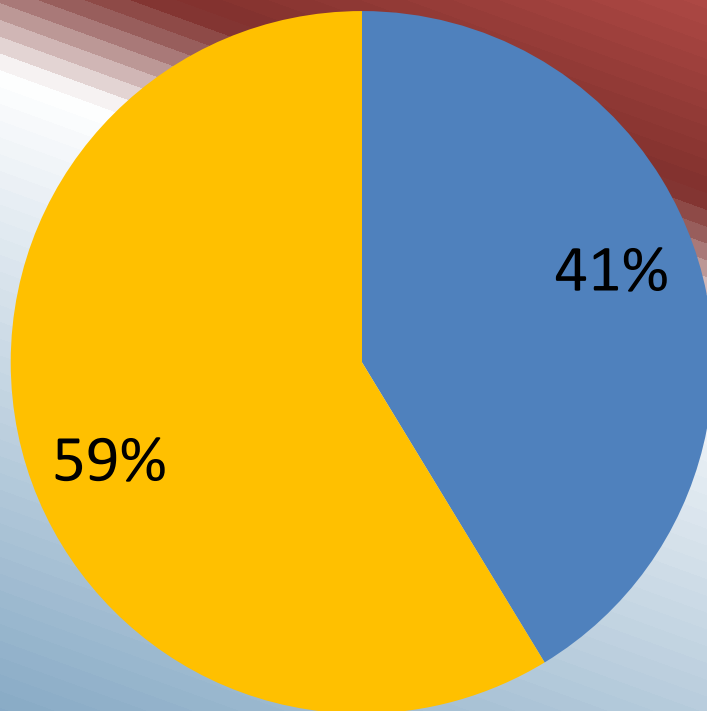
Δημογραφικό προφίλ δείγματος

Άνδρες		Γυναίκες	
41.3%		58.7%	
Έως 35 ετών	36-45 ετών	46-55 ετών	56 και άνω
6.3%	37.5%	55.0%	1.3%
Ιατρικό προσωπικό	Νοσηλευτικό προσωπικό	Διοικητικό προσωπικό	Άλλο
21.3%	10.0%	50.0%	18.8%
0-3 έτη εργασίας	4-10 έτη εργασίας	11-20 έτη εργασίας	20> έτη εργασίας
6.3%	13.3%	41.3%	38.8%

ΦΥΛΟ

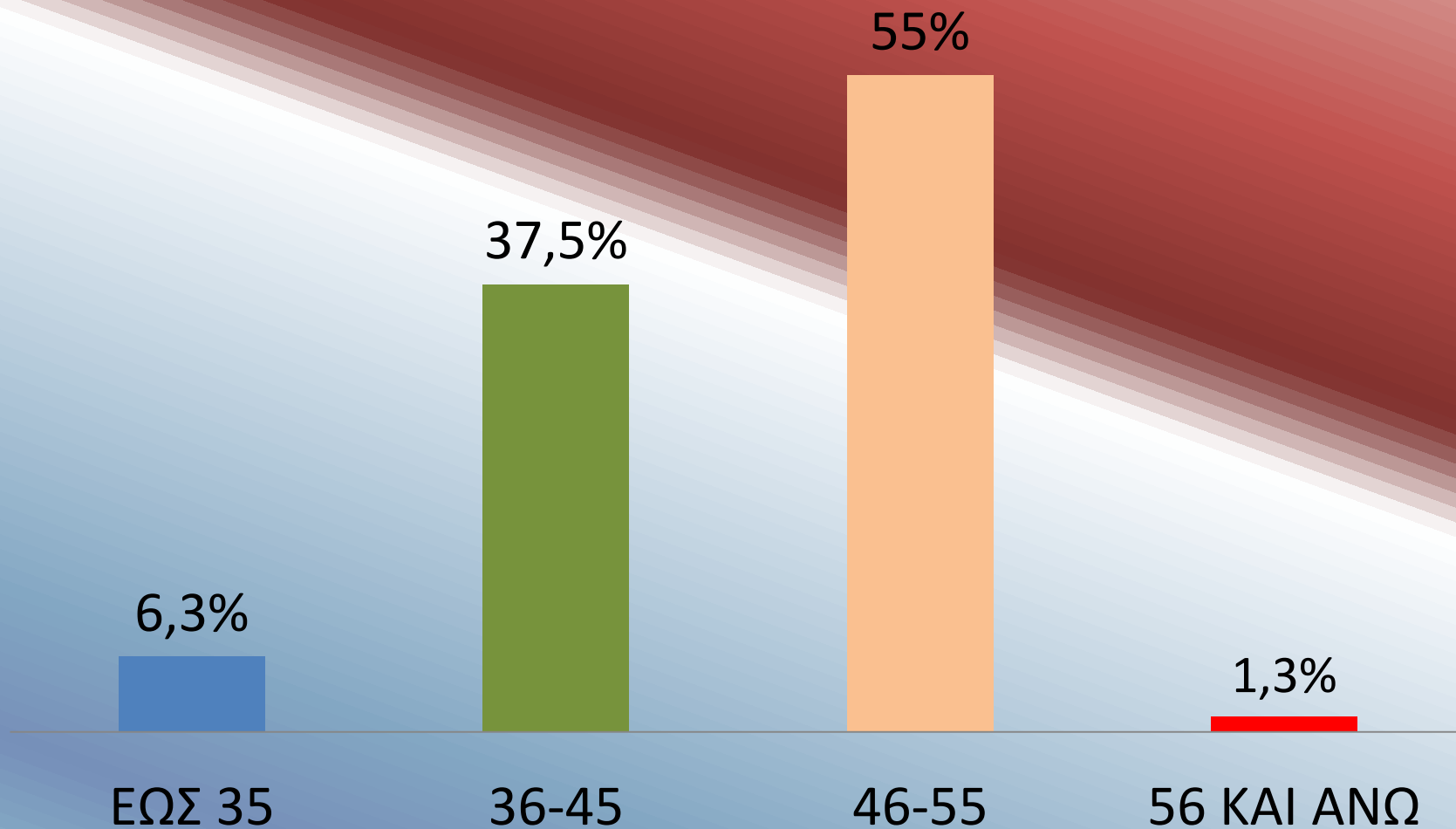
■ ΑΝΔΡΕΣ ■ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

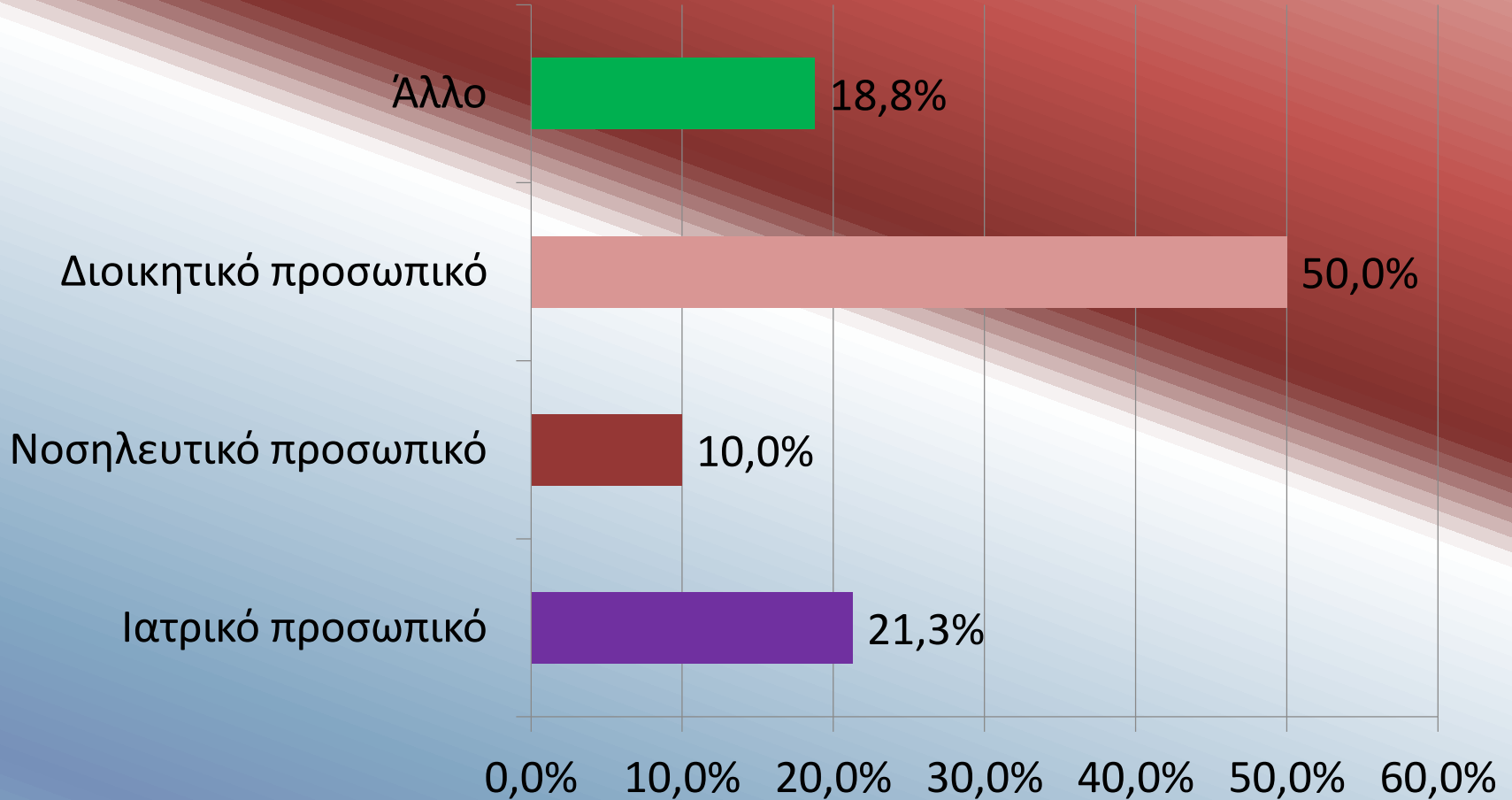
ΗΛΙΚΙΑ

■ ΕΩΣ 35 ■ 36-45 ■ 46-55 ■ 56 ΚΑΙ ΑΝΩ

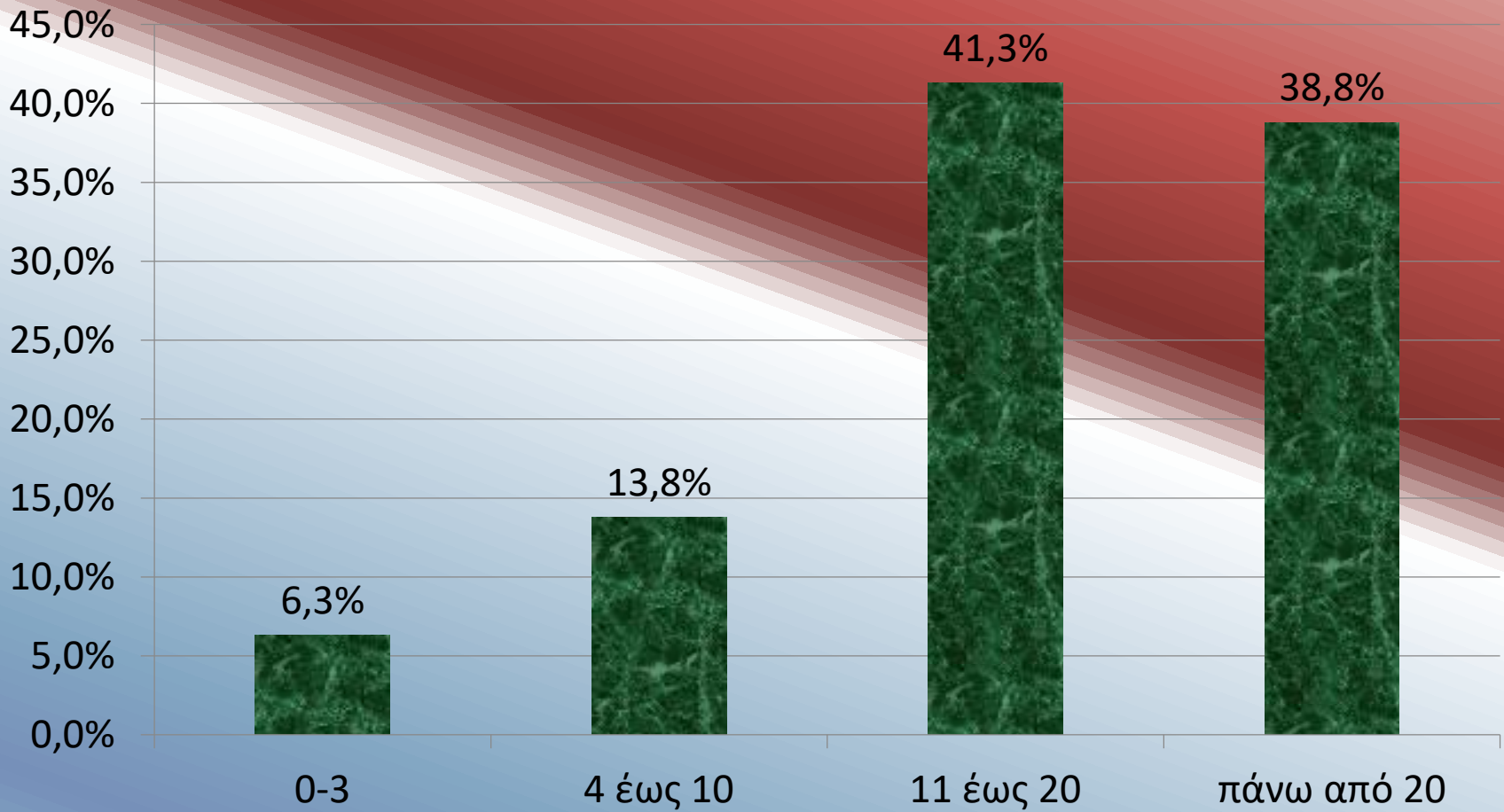

ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αποτελέσματα (Βασικές ψηφιακές δεξιότητες)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	Μ.Ο.	Τ.Α.
Χρησιμοποιώ με ευκολία κινητές συσκευές και εφαρμογές.	4.55	.634
Μπορώ να αναζητώ, να επιλέγω και να οργανώνω πληροφορίες σε ένα ψηφιακό περιβάλλον.	4.41	.544
Μπορώ να επικοινωνώ με άλλα άτομα με τη χρήση τεχνολογικών μέσων.	4.59	.544
Μπορώ να συνεργαστώ αποτελεσματικά με άλλα άτομα σε ένα ψηφιακό πλαίσιο.	4.45	.634
Μπορώ να δημιουργώ και να αναπτύσσω νέες ιδέες σε ένα ψηφιακό περιβάλλον	3.78	.927
Μπορώ να αξιοποιώ την κριτική μου σκέψη σε ένα ψηφιακό περιβάλλον.	4.10	.821
Μπορώ να επιλύσω αποτελεσματικά προβλήματα που προκύπτουν στο εργασιακό μου περιβάλλον μέσω της χρήσης της τεχνολογίας.	4.25	.684

Αποτελέσματα (Βασικές ψηφιακές δεξιότητες)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ❖ Οι άνδρες χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό με ευκολία τις κινητές συσκευές κα εφαρμογές από ότι οι γυναίκες
- ❖ Οι μικρότεροι σε ηλικία (έως 45 ετών) μπορούν να επικοινωνήσουν με άλλους με χρήση τεχνολογικών μέσων από ότι οι μεγαλύτερες ηλικίες
- ❖ Οι εργαζόμενοι με λιγότερα έτη εργασίας μπορούν να αναπτύσσουν και να δημιουργούν νέες ιδέες
- ❖ Οι μικρότερες ηλικίες παρουσιάζουν ΥΨΗΛΟΤΕΡΕΣ ψηφιακές δεξιότητες (21-29ετών)

Αποτελέσματα (Συναφείς ψηφιακές δεξιότητες)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	Μ.Ο.	Τ.Α.
Είμαι σε θέση να συμπεριφερθώ κοινωνικά υπεύθυνα σε ένα ψηφιακό περιβάλλον, τηρώντας τις ηθικές και νομικές αρχές	4.55	.571
Δείχνω σεβασμό προς τους διαφορετικούς πολιτισμούς κατά τη χρήση των ΤΠΕ στο εργασιακό μου περιβάλλον	4.46	.635
Προσαρμόζω εύκολα τη συμπεριφορά μου στο μεταβαλλόμενο ψηφιακό περιβάλλον	4.33	.689
Μπορώ να κατευθύνω τον εαυτό μου προς την κατεύθυνση υλοποίησης των στόχων μου μέσω της χρήσης των ΤΠΕ	4.24	.661
Εμπλέκομαι συχνά σε δραστηριότητες μάθησης για την βελτίωση των ψηφιακών μου δεξιοτήτων αναφορικά με τη χρήση των ΤΠΕ.	3.76	.971

Αποτελέσματα (Συναφείς ψηφιακές δεξιότητες)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ❖ Υψηλά γενικά σε όλα τα επίπεδα των συναφών δεξιοτήτων
- ❖ Οι μεσήλικες είναι πιο εναρμονισμένοι σε συναφείς ψηφιακές δεξιότητες (λόγω υπεύθυνης και προσαρμόσιμης συμπεριφοράς)
- ❖ Ίσως οφείλεται στην τεχνολογική απειρία των μεγαλύτερων ηλικιών καθώς και την απειρία στην επαγγελματική συμπεριφορά των μικρότερων ηλικιών

Αποτελέσματα (Πηγές που συμβάλουν στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	Μ.Ο.	Τ.Α.
Στο πλαίσιο του επαγγέλματος μου έχω αναπτύξει επαρκώς τις ψηφιακές μου δεξιότητες.	4.26	.742
Το ΑΕΙ/ΤΕΙ που φοίτησα μου παρείχε επαρκείς γνώσεις ώστε να αναπτύξω ψηφιακές δεξιότητες και να τις αξιοποιώ στην εργασία μου.	2.94	1.205
Μέσα από το χώρο εργασίας μου έχω αναπτύξει ψηφιακές δεξιότητες.	4.15	.843
Οι ανώτεροι μου στον εργασιακό χώρο καταβάλλουν προσπάθεια για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων των υφισταμένων τους.	3.39	1.097

Αποτελέσματα (Επίδραση της θέσης εργασίας)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	Ιατρικό προσωπικό	Νοσηλευτικό προσωπικό	Διοικητικό προσωπικό	Άλλο
Το ΑΕΙ / ΤΕΙ που αποφοίτησα μου παρέιχε επαρκείς γνώσεις ώστε να αναπτύξω ψηφιακές δεξιότητες και να τις αξιοποιώ στην εργασία μου.	2.53	2.13	3.30	2.87
Οι ανώτεροι μου στον εργασιακό χώρο καταβάλλουν προσπάθεια για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων των υφισταμένων τους.	2.76	3.88	3.63	3.20

Αποτελέσματα (Πηγές που συμβάλουν στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ❖ Ο χώρος εργασίας και το επάγγελμα είναι κύρια πηγή
- ❖ Το ΑΕΙ / ΤΕΙ ΔΕΝ είναι πηγή ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων
- ❖ Δεν καταβάλλεται ο απαραίτητος χρόνος από τους ανωτέρους προς τους υφιστάμενους (είτε γιατί είναι σε μεγάλες ηλικίες, είτε λόγω υποχρεώσεων, είτε περιορισμένου προγράμματος και σαφώς είτε λόγω έλλειψης σχετικών δεξιοτήτων από τους ΙΔΙΟΥΣ)
- ❖ Αυτοί που έχουν πολλά έτη εργασίας πιστεύουν ότι οι ανώτεροι καταβάλλουν προσπάθεια για τους υφιστάμενους (ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ)
- ❖ Οι προϊστάμενοι τείνουν να αισθάνονται πως καταβάλλουν προσπάθεια ενώ οι υφιστάμενοι αισθάνονται το αντίθετο (Απαιτεί έρευνα)

Αποτελέσματα (Αλλαγές για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	Μ.Ο.	Τ.Α.
Να ενισχυθεί η δια βίου μάθηση αναφορικά με τη χρήση των ΤΠΕ στον χώρο εργασίας	4.73	.503
Να ενισχυθεί η χρήση των ΤΠΕ στο σχολείο και την ανώτατη εκπαίδευση	4.76	.509
Τα διοικητικά στελέχη στο χώρο εργασίας να παρακινούν τους υφισταμένους τους για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων	4.68	.522
Να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές σε ολόκληρη την κοινωνία προς την κατεύθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού	4.54	.728

Αποτελέσματα (Αλλαγές για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ❖ Να γίνει εκπαίδευση σε επίπεδο σπουδών και στο πλαίσιο δια βίου μάθησης
- ❖ Παρακίνηση από προϊστάμενους
- ❖ Τρίπτυχο ΣΠΟΥΔΕΣ – ΕΡΓΑΣΙΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αποτελέσματα (Αλλαγές για αξιοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	Μ.Ο.	Τ.Α.
Να εκσυγχρονιστεί ο τεχνολογικός εξοπλισμός στους χώρους υγείας	4.84	.371
Να αναπτυχθούν ειδικές πλατφόρμες για παροχή ψηφιακών υπηρεσιών	4.78	.449
Να καλυφθούν οι θέσεις εργασίας αξιοκρατικά από εργαζομένους με ψηφιακές δεξιότητες για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του κλάδου της Υγείας	4.56	.709

Αποτελέσματα (Αλλαγές για αξιοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ❖ Συμφωνούν περισσότερο οι άντρες με αυτήν την μεταστροφή
- ❖ Η διαφορά των φύλων (άνδρας – γυναίκα) μπορεί να προέρχεται από παράγοντες όπως η κατανομή τους στα επαγγέλματα υγείας, τις θέσεις που κατέχουν, αλλά και χαρακτηριστικά της ΜΗ επαγγελματικής ζωής τους
- ❖ Οι πιο θετικοί στις προτάσεις για ψηφιακή μεταστροφή είναι οι νέοι επαγγελματίες (έως 3 έτη εργασίας) καθώς και οι παλιοί (πάνω από 20 έτη εργασίας)

Αποτελέσματα (Αλλαγές για αξιοποίηση ψηφιακών δεξιοτήτων)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

- ❖ **Νέοι** – είναι σε περίοδο εισαγωγής προσαρμογής στον χώρο και πιο εναρμονισμένοι στην τεχνολογία
- ❖ **Μεγαλύτεροι** – κοντά στο τέλος της εργασιακής πορείας και δεν θα αναγκαστούν να βιώσουν αλλαγές καθώς γνωρίζουν και τις αδυναμίες του συστήματος
- ❖ **Μέσες ηλικίες** – έχουν συνηθίσει υφιστάμενες τεχνικές για αρκετά έτη, όπως έχουν επίσης και αρκετά έτη που τους έχουν απομείνει (εργασιακά)
- ❖ Δεν επιθυμούν να προσαρμοστούν σε νέες καταστάσεις
- ❖ Να μάθουν από την αρχή νέα εργαλεία στο μέσον της καριέρας τους
- ❖ Θα τους δυσκολέψουν πιο πολύ σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο

Αποτελέσματα (Επίδραση των ετών εργασίας)

ΔΗΛΩΣΕΙΣ	0-3	4-10	11-20	20>
Μπορώ να δημιουργώ και να αναπτύσσω νέες ιδέες σε ένα ψηφιακό περιβάλλον	4.60	4.27	3.58	3.68
Μπορώ να αξιοποιώ την κριτική μου σκέψη σε ένα ψηφιακό περιβάλλον	4.80	4.36	3.85	4.16
Οι ανώτεροι μου στον εργασιακό χώρο καταβάλουν προσπάθεια για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων των υφισταμένων τους	3.60	3.09	3.03	3.84
Να καλυφθούν οι θέσεις εργασίας αξιοκρατικά από εργαζόμενους με ψηφιακές δεξιότητες για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του κλάδου της υγείας.	5.00	4.36	4.36	4.77

Συμπεράσματα (1)

- Οι συμμετέχοντες κατέχουν υψηλό επίπεδο βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων, ιδιαίτερα οι μικρότεροι ηλικιακά και οι άνδρες.
- Οι συμμετέχοντες κατέχουν υψηλό επίπεδο συναφών ψηφιακών δεξιοτήτων, ιδιαίτερα οι ηλικίες 36-45 ετών.
- Οι κύριες πηγές ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων είναι ο χώρος εργασίας και το ίδιο το επάγγελμα.
- Το δείγμα συμφωνεί πως πρέπει να ενισχυθεί η δια βίου μάθηση σχετικά με τις ΤΠΕ στον χώρο εργασίας, να ενισχυθεί η χρήση τους στο σχολείο και την ανώτατη εκπαίδευση, να παρακινούν τα ανώτερα στελέχη για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και να γίνουν αλλαγές για μεταστροφή της κοινωνίας στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Συμπεράσματα (2)

- Το δείγμα συμφωνεί πως πρέπει να εκσυγχρονιστεί ο τεχνολογικός εξοπλισμός των χώρων υγείας, ιδιαίτερα οι άνδρες.
- Το δείγμα συμφωνεί πως πρέπει να αναπτυχθούν πλατφόρμες παροχής ψηφιακών υπηρεσιών.
- Το δείγμα συμφωνεί πως πρέπει να καλυφθούν οι θέσεις εργασίας αξιοκρατικά από άτομα με ψηφιακές δεξιότητες, ιδιαίτερα όσοι έχουν έως 3 έτη εργασίας.

Προτάσεις

- Εκπαίδευση στις σχολές επαγγελματιών υγείας.
- Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας μέσω προγραμμάτων κατάρτισης.
- Εκπαίδευση προϊσταμένων για το πώς να παρακινούν και να κατευθύνουν τους υφισταμένους για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων.
- Κατάλληλη διαχείριση μέσων και χρόνου για ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων των υφισταμένων, συνεχείς έλεγχοι, παρουσία ειδικών συμβούλων και τακτική αξιολόγηση.
- Όλες οι προτάσεις που περιλαμβάνονταν στο ερωτηματολόγιο.

Όρια και περιορισμοί της έρευνας

- Ο περιορισμένος χρόνος και πόροι, σε συνδυασμό με τα γεγονότα του COVID-19 και τον αυξημένο φόρτο των επαγγελματιών υγείας, δεν επέτρεψαν τη συλλογή δεδομένων από μεγαλύτερο δείγμα.
- Δεν συλλέχθηκαν δεδομένα από περισσότερα νοσοκομεία και τα αποτελέσματα αφορούν μόνο το «Παπαγεωργίου».
- Ο μικρός αριθμός συμμετεχόντων πιθανότατα έχει ως αποτέλεσμα να μη συμπεριλήφθηκαν επαρκώς ή καθόλου συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματιών υγείας στο δείγμα.

Μελλοντικές επεκτάσεις

- Επανάληψη της έρευνας με μεγαλύτερο δείγμα.
- Μελέτη σε δείγμα επαγγελματιών υγείας από περισσότερα νοσοκομεία της Ελλάδας.
- Έρευνες που θα επικεντρώνονται σε περισσότερα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.